

هفته نامه اداره کل هنرهای نمایشی

♦ هفته نامه اداره کل هنرهای نمایشی ♦ سال اول ♦ شماره ۲۱ ♦ هشتم بهمن ۱۴۰۱ ♦ ۸ صفحه

سخنگوی هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی به دیدار «آلاء» رفت

سید نظام الدین موسوی سخنگوی هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی شامگاه روز جمعه هفتم دی با حضور در مجموعه تئاتر شهر ضمن دیدار و گفتگو با کاظم نظری مدیرکل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به مقوله تئاتر، افزایش بودجه هنر تئاتر را یکی از مهم ترین ملزومات دانست که می تواند در مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار گرفته و موجب ایجاد شرایطی مؤثرتر برای اعتلای این هنر در کشورمان شود.

با استقبال اهالی فرهنگ و هنر از اجراهای جشنواره تئاتر فجر

بزرگ ترین رویداد تئاتری کشور به نیمه راه رسید

رضا صابری:

تئاتر شغل من است و باید از آن

نگهداری کنم

«ایرانیان» با استقبال مخاطبان در

تالار ومدت روی صحنه رفت

داوود فتحعلی بیگی:

سهم نمایش ایرانی در جشنواره

تئاتر فجر کم است

محمد مؤید:

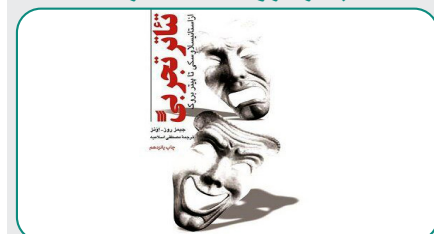
اجرای تئاتر در ایران، باعث

مباهات من است

نقدی بر نمایش «آلاء» کار محمد کاظم تبار

پای درخت سرف

«تئاتر تجربی، از استانیسلاوسکی تا پیتر بروک» منتشر شد

کتاب «تئاتر تجربی، از استانیسلاوسکی تا پیتر بروک» تألیف جیمز روز اوتنر با ترجمه مصطفی اسلامی به تازگی از انتشارات سروش به چاپ پانزدهم رسیده است.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از انتشارات سروش، در معرفی این کتاب آمده: «تجربه کردن، یورش بردن بر ناشناخته هاست؛ چیزی است که فقط پس از وقوع می توان چارچوبش را مشخص کرد. نوگرا (اوانگارد) بودن در حقیقت در صف مقدم بودن است. هر یک از چهره های مهم این کتاب، امکانات تئاتر را به عنوان هنر گسترش داده اند و برای هریک از آنان تجربه معنایی متفاوت داشته است.

برای استانیسلاوسکی بازیگر دارای اهمیت بوده، حال آنکه برای کریگ امکانات صحنه تئاتر اهمیت داشته است. میرهولد و راینهارت بر اهمیت کارگردان تأکید داشتند و آپیا بر استفاده از نور. برشت سروکارش با کشف سرشت آموزشی تئاتر بود و آرتو معتقد شد که تئاتر باید آن اشاراتی را که در وادی کلمات است منعکس کند، نه واقعیت هر روزی طبیعت را. تئاتر نیکلایس نشان دهنده ترکیبی از مفهوم تئاتر بی کلام آرتو و تصویر کریگ از توده های انتزاعی متحرک است. گروتوفسکی و باربارا و پیتر بروک هم عاقبت به جوهر تئاتر بازگشتند؛ به ارتباط بین بازیگر و تماشاگر. سیر این تطوّر نکات بی بدیلی را معین می سازد که جیمز روز اوتنر استاندارد به آن ها پرداخته است. در این اثر، روز-اوتنر تجارب بیش از بیست کارگردان تئاتر را تحلیل و نکات ارزشمند آموزشی آن ها را عرضه کرده است.»

چاپ پانزدهم این کتاب در ۳۰۰ صفحه رقعی مصور، شمارگان ۵۰۰ نسخه و با قیمت ۹۰ هزار تومان در اختیار علاقه مندان به مباحث این حوزه قرار گرفته است.

و کارگردانی غریب منوچهری، «بیگانه در خانه» به نویسندگی عارف مهتاب و کارگردانی یاشار منوچهری از اردبیل در این رویداد حضور دارند.

بخش نمایش های بین الملل

تعداد آثار شرکت کننده در بخش نمایش های بین الملل چهل و یکمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر ۲۱ اثر نمایشی است.

در این بخش کشورهای عراق و روسیه هریک با ۲ نمایش حضور دارند.

۲ اثر نمایشی از کشور عراق، ۱ اثر نمایشی از کشور اسپانیا، ۱ اثر از کشور تونس، ۱ اثر از کشور اردن، ۱ اثر از کشور ارمنستان، ۲ اثر از کشور روسیه و ۱ اثر از کشور برزیل و در مجموع ۸ اثر نمایشی در بخش بین الملل با ۱۳ اثر نمایشی از ایران به رقابت می پردازند.

رضا صابری با نمایش «ایرانیان» از شهر مشهد استان خراسان رضوی شاخص ترین کارگردان ایرانی در بخش بین الملل است.

بخش مهمانان ویژه

بخش مهمان ویژه چهل و یکمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر میزبان ۱۳ اثر نمایشی در بخش مهمان ویژه است. تهران با ۵ اثر نمایشی بیشترین سهم را در این بخش دارد و هنرمندان استان های کرمانشاه، البرز، لرستان، خراسان رضوی، کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری و خوزستان دیگر شرکت کنندگان این بخش به شمار می آیند.

سهم بانوان از چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر

از شاخص ترین ویژگی هایی برگزاری این جشنواره حضور هفت بانوی هنرمند در بخش های مختلف جایزه بزرگ صحنه ای، بین الملل و مهمان ویژه است.

حضور چهره های شناخته شده تئاتر

در میان اسامی هنرمندان حاضر در چهل و یکمین جشنواره بین المللی فجر می توان نام های شناخته شده و مطرحی را دید که با جدیدترین آثار خود در این دوره حضور دارند.

رضا صابری، داوود فتحعلی بیگی، ابراهیم پشت کوهی، اصغر خلیلی، رضا گشتاسب و اصغر گروسی از جمله هنرمندان نام آشنای تئاتری هستند که نام آنها به چشم می خورد.

چهل و یکمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر، به عنوان بزرگ ترین رویداد تئاتری ایران که از روز اول بهمن با میزبانی از ۶۸ گروه نمایشی در سه بخش جایزه بزرگ صحنه ای، بین الملل و مهمان ویژه کار خود را آغاز کرده، در حالی به نیمه راه رسیده که استقبال از آثار اجرا شده در بخش های مختلف جشنواره چهل و یکم، هم از سوی مسئولان فرهنگی هنری و هم از سوی مخاطبان تئاتر، با استقبال قابل توجهی همراه بوده است.

به گزارش ایران تئاتر، در همین راستا با نگاهی به جدول اجراهای صحنه ای این دوره از جشنواره، کم تر گوشه ای از ایران را می توان یافت که جایی در این رویداد بزرگ نمایشی نداشته باشند.

همچنین حضور هنرمندانی از کشورهای عربی عراق، عمان، اردن و تونس در کنار شرکت کنندگانی از روسیه، ارمنستان و اسپانیا، نشان دهنده گستره جهانی جشنواره چهل و یکم تئاتر فجر است؛ این وسعت تا آن جاست که یک گروه از برزیل در آمریکای جنوبی هم که دورترین نقطه جهان به کشورمان است، خود را به ایران رسانده اند تا در این همایش بزرگ تئاتری، حاضر باشند.

آثار بخش جایزه بزرگ صحنه ای

در این بخش ۳۴ نمایش از تهران و دیگر استان های کشور به رقابت می پردازند که با توجه به جدول برنامه های جشنواره هنرمندان شهرستان های مختلف سراسر کشور سهم قابل توجهی در بخش جایزه بزرگ صحنه ای دارند. ۳۰ اثر نمایشی از شهرستان های مختلف سراسر کشور و ۴ اثر از تهران جدول برگزاری این بخش را به خود اختصاص داده اند.

بر اساس جدول اجرای چهل و یکمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر استان های اردبیل و مازندران هریک با ۳ اجرا بیشترین سهم را در بخش جایزه بزرگ صحنه ای دارند. نمایش های «صنم» به نویسندگی بهناز دوستی و کارگردانی امیرارسلان مهدوی، «مأمور خیابان نودودو» به نویسندگی داوود فتحعلی بیگی و کارگردانی میثم زندی، «مطلب آقا» به نویسندگی و کارگردانی مهیار هزارجریبی از هنرمندان استان مازندران و نمایش های «سیمرغ» به نویسندگی محمود مهدوی و کارگردانی اکبر صادقی، «شاه اسماعیل» به نویسندگی علی حسن زاده

داوود فتحعلی بیگی نویسنده و کارگردان «در و گبر و یک قرص نان»:

سهم نمایش ایرانی در جشنواره تئاتر فجر کم است

در وسط صحنه، به صورت چهار بخش و در چهار گوش صحنه قرار می‌گیرد که هم نقش سکو و هم نقش دیوار را به عهده دارد. فرش هم به صورت سنتی در همه گونه‌های نمایشی تخت حوضی و تعزیه در وسط صحنه قرار داشت و اینجا هم حضور دارد که این نوعی بازتعریف از طرح و نقش فرش در صحنه است. اساساً میانه صحنه‌های نمایشی ایرانی شامل تخت حوضی، نقالی و یا تعزیه، دارای هویت معماری خاصی نبوده است و از طریق کلام و روایت هویت می‌یابد. این هویت نیز بازتعریف می‌شود و بسته به داستان نمایش، ممکن است حرم، حیاط خانه، گذر کوچه و خیابان ... باشد.

آیا این نمایش، پیش از این اجراهای دیگری نیز داشته است؟ نه، این نمایش، پیش از این، اجراهای دیگری نداشته است و برای اولین بار در جشنواره چهار و یکم تئاتر فجر روی صحنه می‌آید و قرار است بعد از جشنواره به اجرای عموم برسد.

چه انرژی و نیرویی را در بین دانشجویان و هنرجویان هنرهای نمایشی در زمینه نمایش‌های ایرانی می‌بینید؟

متأسفانه بیشتر دانشگاه‌ها نسبت به این موضوع بی‌تفاوت‌اند. برخی از معلمین اصلاً آن‌ها را نمی‌شناسند و یا منکر می‌شوند. برخی دیگر نیز کلاً تفاوتی بین نمایش غربی و نمایش ایرانی قائل نیستند. این ادعا، سخن شایسته‌ای نیست، چرا که به عنوان مثال، بزرگواری مانند استاد بهرام بیضایی تحت تأثیر نمایش سنتی ایرانی و نمایش شرقی و دانشی که در این موضوعات به دست آورده است، به تولید آثاری رسیده است که وقتی آن را می‌خوانیم، می‌بینیم که این آثار بسیار گوناگون هستند و از انواع ساختارهای روایی نمایش ایرانی بهره برده‌اند. ولی زنده‌یاد اکبر رادی، با وجود آن که نویسنده بسیار برجسته و طراز اولی است، در نگارش آثار خود تنها از یک نوع ساختار تبعیت کرده است. بیشتر دانشگاه‌ها به این مقوله توجهی ندارند. من خودم هم سال‌ها این موضوع را پیگیری کرده‌ام تا رشته‌ای تنها ویژه نمایش‌های ایرانی در دانشگاه‌ها راه‌اندازی شود. حتی طرح دروس و واحدهای آن هم برنامه‌ریزی شده‌اند، ولی تاکنون نسبت به راه‌اندازی آن اقدامی انجام نشده است.

برخی از صاحب‌نظران بر این باورند که با توجه به شکل‌گیری نمایش ایرانی در بین مردم و مکان‌های مردمی، این گونه‌های نمایشی بیشتر در گروه نمایش‌های خیابانی جای می‌گیرند. دیدگاه شما در این باره چیست؟

نه؛ آن نوع اجرا، قدیمی‌ترین و طبیعی‌ترین شکل صحنه است، ولی آن هم دارای ساختار و قواعد ویژه و حساب و کتاب خاص خود است. آن نوع اجرایی هم به عنوان بخشی از تجربه بشر، قابل توجه، ارائه و بحث است. اگرچه در صحنه‌آرایی، ویژگی خاصی دارد و بیشتر اکتفا به نشانه‌ها می‌کند؛ ولی در ساختار دراماتیک خود دارای ویژگی‌های بسیار مهمی است و مهم این است که این اشکال در دل فرهنگ مردم ایران شکل گرفته‌اند. به عبارت دیگر، اقوام مختلف، در مقاطع مختلف تاریخی، در شکل‌گیری این هنرها نقش داشته‌اند. از این رو، همه این‌ها، جلوه‌های مختلف هنر ماست. به عنوان مثال، برای اجرای این نمایش هم من قصد داشتم تا جایگاه تماشاگران را در حالت دوسویه یا حتی چهار سویه قرار دهم تا حالتی کاملاً میدانی به اجرا بدهم که در این صورت دیگر طراحی دگر حجیم غیرممکن بود چون جلوی دید تماشاگران را می‌گرفت؛ پس با در نظر گرفتن نوع جایگاه تک‌سویه تماشاگران، به طراحی دیگری برای این نمایش رسیدیم.

داوود فتحعلی بیگی، نامی آشنا برای همه هنرمندان و علاقه‌مندان در دنیای نمایش‌های ایرانی است. او با اجرای نمایش‌های ایرانی بسیار زیادی، جایگاه ویژه خود را در تاریخ نمایش ایران ثبت کرده است. چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر نیز شاهد اثری جدید از این هنرمند به نام نمایش «در و گبر و یک قرص نان» هستیم که روز چهارشنبه، ۵ بهمن در تالار چهارسو مجموعه تئاترشهر اجرا شد.

به همین بهانه گفت‌وگویی را با این استاد نمایش ایرانی ترتیب دادیم و از نظرات کارشناسانه او درباره نمایش ایرانی و نیز چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر آگاه شدیم. چه شد که سراغ نوشتن این متن رفتید و برای اجرا انتخاب کردید؟ ایده اولیه نمایشنامه را چطور پیدا کردید؟

متن این نمایشنامه را سال‌ها پیش، تحت تأثیر چند روایت از حرم رضوی و کرامات امام رضا (ع) نوشته بودم. روایت اول که مربوط به دوران صفوی است، مربوط به طراحی صحن و سرای امام رضا (ع) است که توسط شیخ بهایی طراحی و انجام شده بود. در این طراحی، لوحی بر بالای سردر صحن مطهر قرار می‌گیرد و بر آن نوشته می‌شود که ورود غیرمسلمانان به داخل صحن ممنوع است. در روایتی گفته می‌شود که امام به خواب پادشاه صفوی می‌آید و روایت دیگر حاکی از آن است که امام (ع) به خواب معمار می‌آید و از آنان درباره نصب نکردن در حرم، پرسشگری می‌کند که پس از آن، در حرم نصب می‌شود. یکی از بخش‌های نمایش من درباره همین روایت‌ها درباره در حرم است. بخش دیگر نمایش درباره شفا یافتن فرستاده سلجوقیان به دربار خوارزمشاهیان است. این مرد که بیماری برص داشته است، از آن نگران بود که توسط دربار خوارزمشاهیان پذیرفته نشود؛ ولی او به دربار می‌آید، شفا می‌یابد و سپس بخشی از ساختمان حرم را نیز می‌سازد. بخش سوم داستان نمایش که کاملاً توسط خودم نگاشته شده است درباره زنی است که برای سیر کردن فرزندان گرسنه‌اش، قرصی نان می‌دزد. مأموران دولت، او را دستگیر می‌کنند و برای مجازات، قصد دارند که دست او را قطع کنند. فرستاده سلجوقیان به دربار خوارزمشاهی می‌آید که در این نمایش، من او را در شخصیت یک تاجر به تصویر کشیده‌ام، با دیدن صحنه اجرای مجازات، آن زن را ضمانت می‌کند و مانع اجرای حکم مجازات می‌شود و او را نجات می‌دهد. در پی بازگرداندن زن توسط تاجر به خانه‌اش، تاجر درمی‌یابد که آن زن با زن دیگری زندگی می‌کند که او نیز از شدت نیاز، به راه‌های نادرست اخلاقی کشیده شده است. پس از نجات آن زن‌ها، تاجر روز بعد با مراجعه به حرم امام (ع) شفا می‌یابد؛ و در واقع، داستان این نمایش شامل این سه بخش است.

ترکیب بازیگران نمایش چطور نهایی شد؟ از اول همین بازیگران مدنظر تان بود؟

تقریباً همه عوامل هنری نمایش از جمله بازیگران، از استان البرز، از شهرهای کرج، هشتگرد، نظرآباد و... هستند و بیشتر آن‌ها دارای پیشینه اجرای نمایشی هستند. موزیک نمایش هم به‌طور زنده اجرا می‌شود.

با توجه به این‌که پیشینه هنری شما بیشتر در زمینه گونه‌های نمایش‌های ایرانی است، آیا این کار نیز در همین فضا کارگردانی و اجرا شده است؟

در این کار نیز مبتنی بر نمایش ایرانی تخت حوضی، طراحی صحنه انجام شده است، با این تفاوت که سکو به جای قرارگیری منفرد

با حضور معاون امور هنری و مسئولان در بخش صحنه‌ای تئاتر فجر

«ایرانیان» با استقبال مخاطبان در تالار وحدت روی صحنه رفت

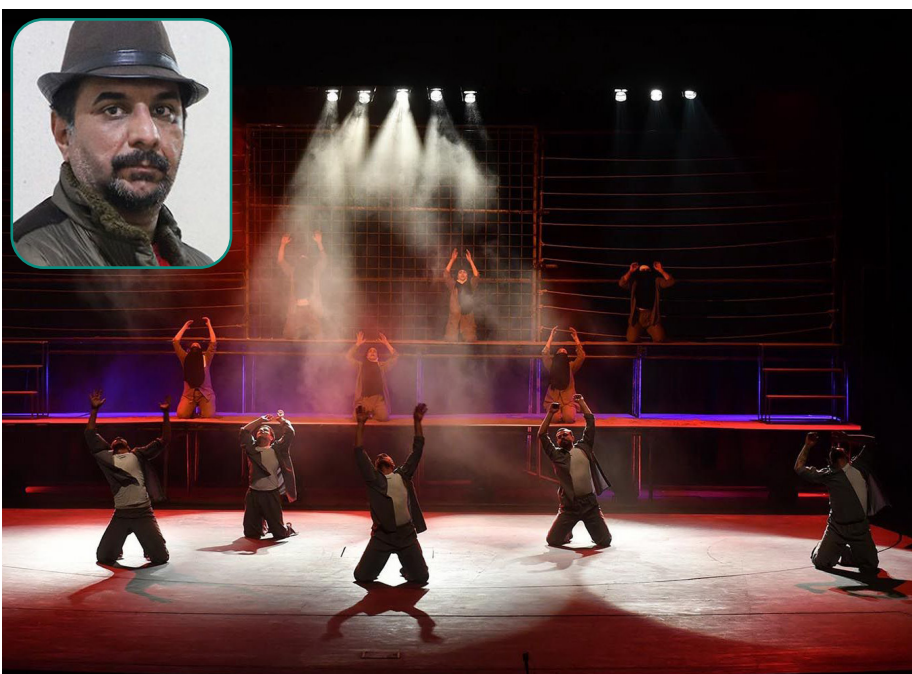
معاون امور هنری، نماینده مجلس و جمعی از مسئولان فرهنگی و هنری، شامگاه سه‌شنبه چهارم بهمن با حضور در تالار وحدت به تماشای اجرای «ایرانیان»، نمایش حاضر در بخش بین‌الملل چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر، نشستند.

به گزارش ایران تئاتر، در چهارمین روز از برگزاری جشنواره تئاتر فجر، اولین اجرای نمایش «ایرانیان» اثری از رضا صابری با حضور محمود سالاری (معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، سیدمحمد هاشمی (معاون حقوقی، امور مجلس و استان‌های وزارت ارشاد)، محمدحسین نیرومند (مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور هنری و سینمایی)، شیوا قاسمی‌پور (نماینده مردم مریوان و سروآباد در مجلس شورای اسلامی و دبیر کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی)، کاظم نظری (مدیرکل هنرهای نمایشی)، علی اصغر دریایی (مدیرکل فرهنگ و ارشاد استان کردستان)، کوروش زارعی (دبیر جشنواره تئاتر فجر) و جمعی از مدیران فرهنگی، هنرمندان و مخاطبان تئاتر، روز سه‌شنبه چهارم بهمن در تالار وحدت روی صحنه رفت.

نمایش «ایرانیان»، روایت حقایق پنهان از کشتار زنان و کودکان علوی به دست هارون خلیفه عباسی تا به قدرت رسیدن پسرش مأمون عباسی است؛ در این اثر اتفاقاتی که در مسیر سفر امام رضا (ع) از مدینه به خراسان پیش می‌آید به تصویر کشیده می‌شود؛ سفری عجیب و تأثیرگذار که فرجامش با نقش و جایگاه ویژه ایرانیان، نابودی دسیسه‌های مأمون و یارانش است.

پس از اجرای این نمایش، محمود سالاری (معاون امور هنری)، کاظم نظری (مدیرکل هنرهای نمایشی) و کوروش زارعی (دبیر جشنواره تئاتر فجر) با حضور در پشت‌صحنه این نمایش از رضا صابری و بازیگران و عوامل نمایش تقدیر و تشکر به عمل آوردند.

علیرضا ضیاچمنی، زهره مرادی، کریم جشنی، حامد یزدی، مرتضی ملتجی، سعید ملک نژاد، مجتبی غفاری، محمدرضا علوی، محمد طه‌ان، نرگس نوروزی، عطیه سجادی، علی صدایی، محمدمهدی حسینی، صادق نظامی، ایمان سیدی، علی ضابطیان، صالح غلامی، مهدی باقری، علی هروی و حبیب جوانبخت بازیگران نمایش ایرانیان هستند.

محمد مؤید، کارگردان نمایش «طلقه الرحمه» از عراق:

اجرا در ایران باعث مباحثات من است

محمد مؤید، کارگردان عراقی که با نمایش «طلقه الرحمه» در چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر حضور دارد، می‌گوید: حضورش در این رویداد مهم و بزرگ، باعث مباحثات اوست و از شدت خوشحالی، بسیار ذوق‌زده است.

چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر بود که با کمال خوشنودی اعلام می‌کنم که برگزارکنندگان این جشنواره، نهایت همکاری را با من در آماده‌سازی و اجرای نمایشم داشتند. بی‌شک، بدون همکاری و کمک صادقانه برگزارکنندگان جشنواره، اجرای نمایش من میسر نمی‌شد.

نظراتان درباره برگزاری و شرکت کردن در رویدادهای هنری از جمله جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر ایران چیست؟ فکر می‌کنید برگزاری این جشنواره چه دستاوردهایی را در بر خواهد داشت؟

من تا پیش‌ازین، هیچ اجرای نمایشی در ایران نداشتم، ولی اکنون پس از گذشت چند روز اقامت من و گروهم در ایران و انجام تمرینات برای اجرا و تنها با گذشت یک روز از برگزاری جشنواره، می‌توانم بگویم که این جشنواره، یکی از جشنواره‌های بسیار برجسته منطقه در زمینه هنر نمایش است و حضور هنرمندان از کشورهای مختلف در کنار هنرمندان ایرانی در این رویداد هنری به تعامل و هم‌نشینی و هم‌فکری و معاشرت فرهنگی و نیز تبادل تجربیات بین آن‌ها می‌شود. به نظرم این جشنواره برکاتی دارد که به نفع فرهنگ و هنر منطقه خواهد بود.

در مجموع استقبال و اشتیاق مخاطبان ایرانی را نسبت به آثار حاضر در جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر چه طور ارزیابی می‌کنید؟ آیا ویژگی خاصی مدنظر شما در این مورد هست؟

اگرچه تنها یک روز از آغاز جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر می‌گذرد و نمایش ما در روز اول این رویداد روی صحنه رفت، ولی در طول چند روز تمرینات ما در پلاتوها و نیز در طول مدت ساخت و اجرای دکور و پس از آن، هنگام دریافت بازخوردها و نظرات، دریافتیم که اشتیاق و علاقه هنرمندان و مخاطبان ایرانی نسبت به هنر نمایش بسیار بالاست و این حد از علاقه و اشتیاق و برنامه‌ریزی برای برگزاری جشنواره تئاتر در ایران برای من بسیار دور از ذهن و البته شگفت‌انگیز بود. در اجرای اول خودم نیز، استقبال و همراهی بسیار بالایی را از سوی مخاطبان دیدم که این باعث دلگرمی بسیار زیادی برای من و گروهم شد.

در مجموع، باید بگویم که در نتیجه اولین حضورم در ایران، آن‌چنان اشتیاقی در من و اعضای گروهم ایجاد شده است که همگی امیدواریم تا باز هم فرصت‌های دیگری برای برگزاری جشنواره در ایران به وجود بیاید تا ما هم بتوانیم با نمایش‌های آینده‌مان در این جشنواره‌ها شرکت کنیم و در کنار اجرای نمایش خودمان، از اجراهای نمایشی کشور ایران نیز بهره ببریم. وجود چنین مخاطبان پیگیر و علاقه‌مندی واقعا غنیمت است.

آیا این نمایش پیش‌تر، در کشور عراق یا کشورهای دیگر هم اجرا شده است؟ اگر اجرا شده است، بازخورد مخاطب نسبت به آنچه بوده است؟

دو ماه پیش در جشنواره تئاتری در بغداد، این نمایش اجرا شد و توانست جایزه بهترین نمایش اجرای گروهی را از آن خود کند. اجرای این نمایش در چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، در واقع دومین اجرای این نمایش محسوب می‌شود. در عراق نیز، علاقه‌مندان هنر نمایش از تماشای این نمایش لذت بردند و از آن به‌خوبی استقبال کردند.

تا چه اندازه‌ای با هنر نمایش در ایران آشنایی دارید؟ نظراتان درباره هنر نمایش در ایران چیست؟

باید بگویم که من به وضعیت هنر نمایش در ایران غبطه می‌خورم. هنر نمایش در ایران دارای امکانات تالارها، دکور، سامانه‌های نرم‌افزاری و ... بسیار برجسته‌ای است.

امکانات پلاتو در ایران برای ما موضوع بسیار نویی بود که تا به حال ندیده بودیم. این تعجب برای همه اعضای گروه ما وجود داشت چراکه تا به حال در امکانات پلاتویی با این کیفیت به تمرین نپرداخته بودیم و برای همه اعضای گروه، امکان جدیدی به حساب می‌آمد؛ ولی درباره هنر نمایش در ایران می‌توانم بگویم که هنر نمایش در ایران، در حد بسیار برجسته و بالایی جریان دارد و من هم تا حدی با این هنر در ایران آشنایی پیدا کرده‌ام.

آیا نمایشنامه و یا اجراهای غیرپرفورمنس هم داشته‌اید؟ سابقه اجرایی غیر از این نمایش هم داشته‌اید؟

من تا به حال تنها به کارگردانی نمایشنامه‌های پرفورمنس و یا فیزیکال پرداخته‌ام و در دیگر گروه‌های نمایشی فعالیتی نداشته‌ام.

برای انتخاب بازیگران و دیگر عوامل فنی اجرا، چه برنامه‌ای داشتید و انتخاب عوامل نمایش، چه مرحله‌ای را طی کرد؟

از آنجا که حوزه کاری من در فضای اجراهای نمایشی مبتنی بر پرفورمنس است و آمادگی و توانایی بدنی بازیگران برای این گونه اجراها، مهم‌ترین ویژگی محسوب می‌شود، من سال‌هاست که با تشکیل گروهی از بازیگران، اقدام به آماده‌سازی بازیگرانم از راه انجام دوره‌های آموزشی و تمرینات ورزشی، ژیمناستیک و یوگا کرده‌ام.

بازیگران من در پی انجام سال‌ها تمرینات از آمادگی بدنی لازم برخوردار هستند، بنابراین برای اجراهای نمایشی خود، از بازیگران آماده‌به‌کار خود بهره می‌برم؛ اما برای اجرای صحنه، دکور و اکسسوار، نیازمند همکاری‌های لازم از سوی برگزارکنندگان

بهنام حبیبی: اولین و دومین روز از برگزاری چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر با اجرایی پرفورمنس از کشور عراق همراه شد. «طلقه الرحمه»، نمایشی است که با انجام حرکات فرم و فیزیکال بدنی بازیگران در همراهی با موزیک، قصه درد و رنج جانکاه انسان‌ها در نبردگاه جهان امروز را به تصویر می‌کشد.

در پی اولین اجرا از نمایش «طلقه الرحمه»، گفت‌وگویی با محمد مؤید، کارگردان نمایش، داشتیم که آن را در پی می‌خوانید.

نمایش «طلقه الرحمه» در قالب جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر ایران روی صحنه رفت؛ برخورد مخاطبان ایرانی‌تان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ چه احساسی دارید؟

من با ابراز افتخار از همراهی گروه بازیگرانم، می‌توانم بگویم شرکت در جشنواره تئاتر فجر، باعث مباحثات من است و از شدت خوشحالی آن قدر ذوق‌زده‌ام که نمی‌توانم روی پاهایم بایستم. همچنین از همه هنرمندان و تماشاگران ایرانی بابت ایستادن و تشویق بازیگرانم سپاسگزاری می‌کنم و امیدوارم مردم و تماشاگران فرهیخته، از جشنواره بیشتر از تماشای نمایش ما خوشنود باشند.

برای‌مان از سیر تبدیل ایده اولیه تا اجرای نهایی «طلقه الرحمه» بگویید. برای اجرای محتوا و مفهوم موردنظران سراغ چه قالب و به‌اصطلاح چه ژانری رفته‌اید؟ و همچنین اجرای نمایش خود را در رسیدن به این هدف چه گونه ارزیابی می‌کنید؟

درباره تألیف و نگارش نمایشنامه لازم است بگویم که من در حدود پنج سال با این متن درگیر بوده‌ام. همچنین با توجه به درگیری‌های پیوسته کشورم در جنگ‌های پی‌درپی و در کنار آن، ظهور بیماری‌های جهانگیر و همچنین با توجه به این که خود من چندین نفر از بستگانم را در جریان جنگ‌های کشورم از دست داده‌ام و این موضوعات باعث آزرده‌گی خاطر من شده است، این موارد باعث شد تا به این فکر بیفتم که هدف خود را حتی بدون بهره‌گیری از دیالوگ و کلام و تنها با بهره بردن از حرکات بدنی بازیگران، به‌گونه‌ای که برای همه انسان‌ها قابل‌درک باشد به صحنه بیاورم تا این نمایش بدون بهره‌گیری از کلام و دیالوگ و تنها در قالب فرم‌های اجرایی بدن بازیگران، محتوای خود را درباره وضعیت دردناک انسان‌ها در جهان امروز، به مخاطب رسانده باشد و من به هدف خود رسیده باشم. من با تجربه‌ای که در حوزه اجراهای پرفورمنس و فیزیکال دارم، بر این باورم که اجرای نمایش «طلقه الرحمه» نیز توانسته است تا حد بسیار زیادی به هدف اصلی من نزدیک شود و مخاطب با آن همذات‌پنداری کند.

پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر

حضور چشمگیر هنرمندان تئاتر در این جشنواره مغتنم است

پایدار ماده، در جهان همواره دستخوش تغییر و تحول است، چون هستی ایستا و ثابت نیست. ماهیت هستی تئاتر همواره پویاست. جهان تئاتر دنیای تصاویر منجمد و فن و تکنیک منفعل و معامله گری و خودنمایی نیست، بلکه دنیای تصاویر و تفکر و پرسشگری در حال سیورورت و «شدن» است. این «شدن»، سوار بر موج‌های کاذب اهریمن ساخته، برای بهتر دیده شدن نیست، بلکه «قربانی» شدن در مسلخ عشق است. فنا شدن در فضای اهورایی است. خودکاو و خودیابی و خداجویی است.

جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، مانند ذات همیشگی تئاتر، فرصتی طلایی برای تعامل با جهان است. گیتی تئاتر بر بنیان «دیالوگ» و «اندیشه» بنا نهاده شده است.

حضور چشمگیر هنرمندان باورمند به ذات تئاتر در این جشنواره از کشورهای مختلف مغتنم است. به سهم خود از خانواده بزرگ تئاتر که در این شرایط گرد نور خدایند جمع شده‌اند و صحنه سیمین تئاتر را رونق بخشیدند قدردانی می‌کنم و ایمان دارم

محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی به چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر نوشت: «حضور چشمگیر هنرمندان باورمند به ذات تئاتر در این جشنواره از کشورهای مختلف مغتنم است.»

به گزارش ایران تئاتر، محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر پیام داد.

در متن پیام آمده است: «راز زنده ماندن و پویایی هنر تئاتر در بازنمایی «زندگی» است. در دایره نگاه اسلام ناب محمدی (ص)، هنر عبارت است از تکمیل و تکامل و تعالی هر آنچه قابلیت تجلی دارد و نزدیک ساختن انسان‌ها به تقوا و خداوند متعال. خدایی که «زیبا» است و «زیبایی» را دوست دارد. هنر در این گیتی، دنیا را صاف و روشن می‌کند و «جان» را یاری می‌دهد تا از کثرت و آشفتگی‌ها قطع علاقه کند و به سوی وحدت نامتناهی روی آورد.

تئاتر مجموعه بی‌کرانه تصویرها در توازی با حرکت

پیام معاون امور هنری به جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

امروز صحنه مقدس تئاتر، یک سنگر جدی برای مبارزه است

محمود سالاری، معاون امور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در پیامی به چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، صحنه مقدس تئاتر را یک سنگر جدی برای مبارزه با دشمن دانست.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی، متن پیام مدیرکل هنرهای نمایشی بدین شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحيم

«انا زینا السماء الدنيا بزينة الكواكب»

«ما آسمان دنیا را زیبا نمودیم و با ستاره‌ها تزئین کردیم.»

(قرآن، سوره صافات، آیه ۶)

بار دیگر به روزگاری رسیدیم که در یک ضیافت بی بدیل فرهنگی به استقبال تکرار یکی از صفات خداوند بی همتا و لایزال برویم: «خلق زیبایی» که همواره مورد توجه و لطف حضرت حق بوده است و رکن هستی بر زیبایی دوستی او بنا شده.

«زنده باد» و «جاوید همتان» می‌طلبید شکوه و جلالی که با تلاشی کم نظیر و درکی شایسته در این دوران توسط هنرمندان تئاتر سرلبند کشور عزتمندان ایران به صحنه رسیده و در جهادی کم رقیب، حرکت و سرعت قطارش تضمین شده و حتی چند ایستگاه هم تا مقصد به آن اضافه شده است.

امروز عرصه فرهنگ و به خصوص صحنه مقدس تئاتر خود یک سنگر جدی برای مبارزه است. صحنه‌ای است از یک جنگ تمام عیار فرهنگی که سربازان جان برکفش که خانواده‌ی سختکوش، فهیم و کم توقع تئاترند با دستان خالی مقابل شمشیرهای آخته دشمن تا دندان مسلح که از همه چیز در این جبهه به مثابه‌ی سلاح استفاده می‌کند، ایستاده‌اند و خیال تسلیم شدن ندارند.

امروز مردم فهیم کشور باید به حوزه‌های فرهنگی برای رشد، برای مقاومت، برای پیروزی و برای اثبات حقانیت خود به جهان جدی تر نگاه کنند و مسئولین مرتبط با این عرصه‌ها باید فضا را برای این نگاه جدی تر و این شکل توسعه یافته از مشارکت عمومی در فرآیند توسعه فرهنگی کشور آماده تر کنند. بر ذمه ماست که دستان سربازان جبهه تئاتر را پُرتر کنیم و اجازه ندهیم که بی سلاح بجنگند.

بی‌شک این یک مطالبه بر حق از طرف تئاتر می‌تواند باشد که تجلی حقانیت آن حضور چشمگیر، عاشقانه، سنجیده و مدبرانه‌ی هنرمندان تئاتر کشور در چهل و یکمین دوره از جشنواره‌ی تئاتر فجر در جلوه‌ای داخلی و بین‌المللی است؛ در دوره‌ای که به نظر می‌رسد می‌تواند نخستین گام از فراز تازه زیست این جشنواره و نو شدن اهداف آینده سازش باشد. خداوند زیباست، زیبایی آفریده و زیبایی را دوست دارد. خوشا به سعادتتان که در این جشن پر شکوه فرهنگی تا این حد زیبا ظاهر و حاضر شده اید و نگاه باریتعالی را به خود جذب کرده‌اید.

سایه‌تان مستدام

اجرتان مشکور»

پیام مدیرکل هنرهای نمایشی به جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

هنر تئاتر، نزدیک‌ترین گونه اندیشه‌مدارانه به زندگی انسانی است

کاظم نظری، مدیرکل هنرهای نمایشی به چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر منتشر شد.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی، متن پیام مدیرکل هنرهای نمایشی بدین شرح است:

«باسمه تعالی

خُست به اتفاق ملاحظت، جهان گرفت / آری به اتفاق، جهان می‌توان گرفت

گستره متعالی و رو به آفتاب هنر تئاتر از آن روی که نزدیک‌ترین گونه زیباشناسانه و اندیشه‌مدارانه به زندگی انسانی شمرده می‌شود؛ آیین‌وار می‌تواند زیست فکری و رفتار اجتماعی آدمیان را نشان دهد.

هنری که دغدغه‌های درونی و کنش‌های بیرونی انسان امروز، به‌ویژه شهروندان مواجه با امواج ویرانی و توده‌های مهاجم پریشانی را به دقت و ظرافت رصد می‌کند و با بازتولید و نقش‌آفرینی در ارائه‌ای هنرمندانه آن را صادقانه و گسترده به مخاطب ارائه داده و او را به تماشا و تأمل و بازگشت به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های معنوی خویش دعوت می‌کند.

و از این منظر، اینک «چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر» نزدیک‌ترین رخداد هنری است که خود را پیش روی هنرمندان متعهد و نواندیش گسترده است تا رویکردهای تبیینی هنر انقلاب و ارزش‌های برخاسته از متن فرهنگ کهن ایرانی را با بن‌مایه‌ای اصیل و کهن اما فراگیر و جهانی و روزآمد در قالب تئاتر و سایر گونه‌های نمایشی به همگان نشان دهد و با سری افراشته در میان و میانه جهان فرهنگی ایرانی و سایر قلمروهای همگرایی دنیای امروز قامت بکشد.

بی‌تردید آثار رسیده به این مرحله و عرصه، نشانه‌هایی برآمده از پس چهل سال پختگی و فرزانی در بستر مفاهیم و مولفه‌های انقلاب اسلامی این مردم و ارزش‌ها و فضیلت‌های حاضر در بطن باورهای اجتماعی این ملت حسینی (س) است که علاوه بر آن که نمایش سرمایه‌های هنگفتی‌ست، برآمده از همکاری عمیق و موثر انجمن‌های نمایشی سراسر کشور و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها با اداره کل هنرهای نمایشی؛ همچنین سیری تکاملی و تکوینی از جشنواره‌های شهرستانی، استانی و منطقه‌ای را به تماشا می‌گذارد که همچون جویباری چشم‌نواز از دوردست‌های تلاش و تجربه‌های جوان به حوزه‌های روشن و امیدآفرین بخش کشوری و بین‌المللی این هنر تحول‌زا رسیده است.

این هم‌افزایی مبتنی بر اعتماد و دستاوردهای همدلانه را مغتنم دانسته و امیدوار آنیم که این تجربه کم نظیر بتواند چراغ‌هایی نامیرا در صحنه‌های نمایشی ایران بزرگ به روی تئاتر و مخاطبان فهیمش، پرفروغ‌تر و والاتر برافروزد.

و این مهم، یقیناً از توانمندی‌های این هنر رسا و روزآمد و دیرین و گسترده و از تجربه و اندیشه فعالان این عرصه از پیشکسوتان تا جوانان امیدبخش امروز، آرمانی دور از انتظار نیست.

جهان همگی‌مان، روشن به عنایات حضرت حق و دیدار رخدادهایی گسترده‌تر و موثرتر از آن دست که به راستی فروغ خود را از مرزهای آسمانی فرهنگ و هنر ولایتمدار این سامان برگیرد.»

دیدار مدیرکل هنرهای نمایشی با هنرمند اسپانیایی حاضر در جشنواره تئاتر فجر

ایران بیشترین تعداد جشنواره‌های نمایشی را در جهان دارد

کاظم نظری، مدیرکل هنرهای نمایشی در دیدار با تکسما مونوز، هنرمند اسپانیایی شرکت کننده در چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر گفت: ایران دارای جشنواره‌های گوناگون و متنوعی است و از این رو شاید بتوان ایران را دارای بیشترین تعداد جشنواره‌های نمایشی در جهان دانست.

دیدگاه‌های مختلفی باشند ولی همگی در احساسات، مشترک و یکسان هستند و می‌توان همه احساسات را روی صحنه با هم یکی کرد.

او که دارای تحصیلات کنسرواتوار، میم و پانتومیم و حرکات نمایشی و تردستی است و در جشنواره تئاتر فجر امسال با نمایش تک‌نفره «لومیر» حضور یافته است، افزود: «در همین دو روز اول اقامت در ایران، آشنایی بیشتری با هنر ایران پیدا کرده‌ام و امیدوارم برای سال بعد بتوانم با نمایش‌های بیشتری در جشنواره‌های تئاتر ایران شرکت کنم».

در این نشست، همچنین مژگان وکیلی، مدیر بخش بین‌الملل اداره کل هنرهای نمایشی، از برگزاری جشنواره‌های جدید در شهر زنجان در زمینه نمایش‌های شادی‌آور (سیرک، دلچک و...) در سال آینده خبر داد که این موضوع نیز با استقبال هنرمند اسپانیایی روبه‌رو شد و او ابراز امیدواری کرد که بتواند در این جشنواره نیز با نمایش‌های جدید خود مشارکت داشته باشد.

به گزارش ایران تئاتر، در حاشیه برگزاری چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، نشستی با حضور کاظم نظری (مدیرکل هنرهای نمایشی)، مژگان وکیلی (مدیر بخش بین‌الملل اداره کل هنرهای نمایشی) و تکسما مونوز (کارگردان نمایش «لومیر») در دفتر مدیرکل هنرهای نمایشی برگزار شد. در ابتدای این نشست، کاظم نظری، با اشاره به جایگاه بالای هنرمندان کشور اسپانیا در جهان، از حضور هنرمند اسپانیایی در جشنواره امسال تئاتر فجر استقبال و ابراز خشنودی کرد. او گفت: «ایران دارای جشنواره‌های گوناگون و متنوعی است و از این رو شاید بتوان ایران را دارای بیشترین تعداد جشنواره‌های نمایشی در جهان دانست».

مدیرکل هنرهای نمایشی این موضوع را نتیجه علاقه و اشتیاق بسیار زیاد ایرانیان به هنر نمایش دانست. در ادامه این نشست، تکسما مونوز نیز با طرح این موضوع که تئاتر در همه جای جهان، دارای حرکات و مبانی مشترک است، گفت: «شاید کشورهای مختلف جهان در سیاست دارای

پیام دبیر چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر منتشر شد

جهان تئاتر برای ما نتیجه تجلی وحدت در سلامت کثرت است

دوش ماست، قدم بر صحنه می‌گذاریم و با استشمام ذره‌ای خاک «نینوا»ی حسینی و لمحه‌ای از لمحات به واسطه «سنت» رسول‌الله، می‌کوشیم به ستاره‌ای در آسمان هنر مبدل شویم و جاودانه بمانیم که این جاودانگی در این برهه حساس، مظهر جاودانگی خداست. وظیفه اصلی ما در این برهه استثنایی، این است که «خود» اصل خویش‌ش‌مان را بشناسیم و اسیر چنبره شیطان بزرگ نشویم و در میدان «جهاد تبیین» که حکم پیر و مراد ماست، مخاطب را آگاهی بخشیم.

هنرمندان باورمند ما، برفراز غوغا و هیاهویی که روح لطیف آدمی را به رخوت و بیماری می‌کشاند، بال گشوده‌اند تا نوای آرامش و سلم و شادی سر دهند و همگام «مخاطب» پا به وادی آرامشی بگذارند که انسان برای وصول به آن آفریده شده است.

به همین جهت است که ما فارغ از نفرین و آفرین‌ها سر به سجده کعبه محمدی (ص) نهاده‌یم تا قداست را بشناسیم و خود را تمام و کمال در برابر اراده و مشیت الهی تسلیم کنیم. ما اینک در میدانی که شیطان بزرگ و اذناش با تمام امکانات و جنگ ترکیبی به مصافمان آمده‌اند به دفاع ایستاده‌ایم و هیچ هراسی از «شهادت» نداریم که اگر لیاقت داشته باشیم «حسینی» خواهیم شد.

و اگر سعادت «حسینی» بودن نصیب ما نشد، به سوگندی که یاد کرده‌ایم و میثاقی که بسته‌ایم، «زینبی» خواهیم شد و پیام‌دار حقیقت خداوندی می‌مانیم که «یزیدی»

پیام کوروش زارعی، دبیر چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به این رویداد فرهنگی هنری منتشر شد.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی، در متن پیام کوروش زارعی، دبیر چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر چنین آمده:

«به نام خالق زیبایی‌ها
ما پاسداشت فجر پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران کهن را در قاب «صحنه» بازنمایی می‌کنیم. جهان تئاتر برای ما راهبان صراط اسلام ناب محمدی (ص) نتیجه تجلی وحدت در ساحت کثرت است. این تجلی به شیوه‌ای خیره‌کننده، وحدت اصل الهی، وابستگی همه چیز به خدای یگانه، فناپذیری جهان و کیفیات مثبت وجود عالم هستی را نشان می‌دهد و ما به قدر رویی که به «نورالنور» داریم در جهان تئاتر واکنش‌های مثالی را در قالب نظام مادی که حواس بی‌واسطه آدم قادر به درک آن است را آشکار می‌سازیم.

جهان تئاتر ما مبتنی بر معرفتی است که سرشت روحانی دارد و پیوندی ناگسستنی با «حکمت» در جان آن عیان است. جهان تئاتر ما، تئاتر قدسی با بینشی اساطیری است که قدرت‌های الهی در آن تشخیص می‌یابند و در مقیاس کیهانی ایفای نقش می‌کنند و به مدد الهام آسمانی، تجلی‌بخش حقیقت است.

ما در این هنگامه با ادراک رسالتی که امانت خداوندی بر

نباشیم. چرا که باور داریم تئاتر ما در این برهه حساس پژواکی از «آخرت» در زهدان هستی ناپایداری است که آدمیان در آن «زندگی» می‌کنند. تئاتر ما گراندتر از همه امور مادی و اجتماعی است که امروز، این همه برای آن قربانی داده شده و فراسوی غوغای بر ساخته خصم قسم‌خورده ما و حقیقت محمدی (ص)، بال می‌گشاید تا «حقیقت» را قربانی «مصلحت» نکند.

من کمترین به عنوان سقای این کاروان از همدلی و مقاومت صاحبان اصلی این خانه که قدم به «منزل» خود نهاده‌اند، قدردانی می‌کنم و از ایزد منان برای یکان یکان شما سلامت، سعادت‌مندی، سبزی و سرور را تمنا دارم. و ایمان دارم که این گام جشنواره بین‌المللی تئاتر همواره در تاریخ به عنوان نقطه عطفی خواهد ماند که باورمندان راستین علیرغم همه غوغاها و تهدیدها و تطمیع‌ها و ترورهای شخصیتی، مردانه ایستادند و «هل من ناصر» پیر و مراد خود را لبیک گفتند. جاودان بمانید».

اصغر خلیلی، کارگردان نمایش «کرنر زیر درختان بلوط»:

مشتاق تماشای واکنش مخاطب در مواجهه با اثر جدیدم هستم

کارگردان نمایش «کرنر زیر درختان بلوط» می‌گوید مشتاق تماشای واکنش مخاطب در مواجهه با اثر جدیدم هستم، زیرا در نمایش «کرنر زیر درختان بلوط» فناوری و تکنولوژی زیادی دخیل است.

به گزارش ایران تئاتر، نمایش «کرنر زیر درختان بلوط» به نویسندگی و کارگردانی اصغر خلیلی، روز چهارشنبه ۵ بهمن در قالب اجراهای چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فجر در دو سانس ۱۷ و ۲۰ در تالار اصلی تئاتر شهر روی صحنه رفت.

اصغر خلیلی کارگردان نمایش «کرنر زیر درختان بلوط» درباره اثر جدید خود گفت: «داستان این نمایش بر اساس یک اتفاق مستند در ایلام نوشته شده که به نوعی یک قضاوت دوگانه نسبت به یک واقعه را نمایش می‌دهد.»

این هنرمند ایلامی، تئاتر را یک هنر ارزشمند نامید و گفت: «تئاتر از زمانی که انسان زاده شد با او همراه بوده و با شرایط اجتماعی انسان رشد کرده است.» خلیلی درباره مهم‌ترین شاخصه هنر تئاتر نسبت به رشته‌های دیگر هنری توضیح داد: «زنده بودن و پویایی و رودررو بودن تئاتر با مخاطب یکی از ویژگی‌های متمایزکننده این هنر با سایر هنرهاست.»

او مهم‌ترین شاخصه و مأموریت جشنواره تئاتر فجر را معرفی هنرمندان جدید دانست و گفت: «در چهل و یک دوره‌ای که جشنواره تئاتر فجر برگزار شد، هنرمندان جدید و بااستعدادی در حوزه تئاتر مطرح شدند. جشنواره فجر جدا از اینکه یک تربیون فرهنگی ملی است در معرفی هنرمندان جدید و پر استعداد بستر مناسبی دارد که بسیاری از هنرمندان می‌توانند در آن موفق شوند.» همچنین این کارگردان افزود: «بسیاری از صاحب‌نام‌های تئاتر ایران به واسطه

حضور در جشنواره فجر دیده شده و رشد کرده‌اند.»

خلیلی با اشاره به اینکه چندین دوره در جشنواره تئاتر فجر شرکت کرده، گفت: «مشتاق تماشای واکنش مخاطب در مواجهه با اثر جدیدم هستم، زیرا در نمایش «کرنر زیر درختان بلوط» فناوری و تکنولوژی زیادی دخیل است.» این هنرمند همچنین با اشاره به حضور سرمایه‌گذاران و سالن‌های خصوصی تئاتر در کنار سالن‌های دولتی گفت: «بحث حمایتی دولت از هنرمندان تئاتر هنوز هم کم‌رنگ است و وجود سالن‌ها و سرمایه‌گذاری بیشتر بخش خصوصی نیاز عرصه تئاتر است، تئاتر نیازمند حمایت بیشتر و گسترده‌تر از سوی دولت است.»

خلیلی تئاتر را موضوعی فراسازمانی دانست و ادامه داد: «هنر تئاتر خروجی یک نهاد یا سازمان نیست و بسیاری از نهادهایی که بر اساس نظام فرهنگی کشور آثاری اجرا می‌کنند بر اساس ساختار سازمانی خودشان است و درست است که بیشترین بار تولید آثار هنری بر عهده وزارت ارشاد است، اما همه، چه مدیران و مسئولان فرهنگی نهادهای مختلف و چه هنرمندان باید در راه اعتلا و گسترش هنر تئاتر کوشا باشند.»

بهنام کاوه، کارگردان نمایش خیابانی «لیلی و مجنون»:

تئاتر خیابانی با تماشاگر فراوان و متنوع خود، گونه کارآمدی از تئاتر است

و مشکلات جوانان امروز را به مردم نشان می‌دهد. نویسنده و کارگردان تئاتر خیابانی «لیلی و مجنون» عنوان کرد: امروزه برخی حباب‌هایی هستند که از پیشرفت جوانان جلوگیری می‌کنند؛ پیشرفت در زندگی، ازدواج، مسکن و ... از جمله این موارد است.

کاوه تصریح کرد: متأسفانه مشکلات اقتصادی کشور آن قدر هست که شما می‌توانید در مورد آن یک رمان طولانی بنویسید، ما از برخی اتفاقات ایده گرفتیم و این کار را طراحی کردیم.

او ادامه داد: شخصیت نمایش ما فردی خیابان‌گرد است و از دل خیابان و مشکلات مردم که شبانه اتفاق می‌افتد و در حوزه اقتصادی به وجود می‌آید، سخن می‌گوید. این فرد قصه خودش را روایت می‌کند، از اینکه چه اتفاقاتی افتاده است و نتوانسته

نویسنده و کارگردان تئاتر خیابانی «لیلی و مجنون» گفت: نقش اصلی داستان خیابان‌گردی است که اتفاقات و درگیری‌های زندگی خود را روایت می‌کند. قبل از شروع به کار در حرفه تئاتر خیابانی به همراه دوستانم به کار تعزیه مشغول بودیم. از نظر من تئاتر خیابانی گونه موثر و کارآمدی از تئاتر است چراکه در خیابان شما تماشاگر فراوان و متنوع‌تری دارید.

به گزارش ایران تئاتر، بهنام کاوه نویسنده، کارگردان و بازیگر تئاتر خیابانی «لیلی و مجنون» که جزو اجراهای روز اول بخش خیابانی جشنواره چهل و یکم تئاتر فجر بود و در پهنه رودکی اجرا شد، با اشاره به سابقه فعالیت هنری خود در عرصه تئاتر اظهار داشت: از سال ۸۲ فعالیت هنری دارم و از سال ۸۸ تاکنون به‌طور مستمر تئاتر خیابانی کار می‌کنم. او در ادامه درباره کار جدید خود گفت: درون‌مایه کار اجتماعی است، داستان لیلی و مجنون نمایش ما از قصه‌ها آمده است و تداعی‌کننده قصه‌های باستانی است اما روایت نمایش به‌روز است و درگیری اقتصادی

است ازدواج کند و از آرزوهای کوچکی که اکنون برای ما آرزوهای بزرگ و دست‌نیافتنی شده است، می‌گوید.

کاوه جشنواره فجر را بزرگ‌ترین جشنواره ایران دانست و گفت: «این جشنواره کامل‌کننده تمام جشنواره‌هاست، وقتی کاری تولید می‌شود و به جشنواره فجر می‌رود نسبت به دیگر جشنواره‌ها یک دیدگاه حرفه‌ای بودن نسبت به اجراها وجود دارد و این موضوع باعث می‌شود شما خود را در این جشنواره محک بزنید.»

رضا صابری، کارگردان و بازیگر پیشکسوت تئاتر:

تئاتر شغل من است و باید از آن نگهداری کنم

که نمایشنامه بدون نقص نیست و سعی می‌کنم این نواقص را برای اجرای عمومی برطرف کنم.

در شب اول مخاطبان راضی بودند؟

نمی‌دانم، من از نزدیک ندیدم و از پشت‌صحنه دیدم و متوجه تماشاگران نبودم.

خودتان به عنوان یک مخاطب راضی بودید؟

خودم از مشکلات اطلاع دارم. از بازیگران و توانایی آنان مطلع هستم، از خوبی‌ها، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایشان خبر دارم؛ شاید اجرای خوبی شده باشد. خوب، طبیعی است که هر نمایشی شب اولش مشکلاتی داشته باشد اما این بهانه بدی است و می‌توانست اجرای بهتری در شب اول باشد.

آیا این توانایی را در تئاتر مشهود می‌بینید که برای‌هایی با تئاتر تهران داشته باشد یا همچنان نابرابری است؟

نه، همچنان این نابرابری را در تئاتر شهرستان‌ها می‌بینم. متأسفانه این دیوارها بین تئاتر شهرستان‌ها و تهران هنوز وجود دارد، ولی این میل و عشقی که در بچه‌های شهرستان است و اگر آلوده نشوند به چیزهایی که در تهران موجود است مانند حرفه‌ای بودن، همچنان آن میل، علاقه، انگیزه و عشق در بچه‌های شهرستان هست. هنوز زخمی نشده و به جای خودش باقی است اما متأسفانه همچنان آن بی‌توجهی‌ها، نبود امکانات و نبود حمایت در تئاتر شهرستان پررنگ است و خیلی دور از تئاتر تهران است، چون خودم در تئاتر تهران کار کرده‌ام و آن حرفه‌ای بودن هنوز در بدنه تئاتر شهرستان جا نیفتاده است؛ نکته اینکه ما بازیگران، نویسندگان و کارگردانان قابلی در تئاتر شهرستان داریم و متأسفانه امکانات نداریم و توجه کم است. باز هم اگر بچه‌های شهرستان اسیر مسائل حرفه‌ای، دستمزد، تبلیغات و دیده شدن نشوند، من فکر می‌کنم در استان‌ها و شهرستان‌ها هنوز هم می‌تواند تئاتر بکر و ناب وجود داشته باشد که خدا کند لطمه نبیند.

شما در نخستین دوره جشنواره تئاتر فجر حضور داشته‌اید و در این چهارویک سال بارها در جشنواره‌ها شرکت کرده‌اید، نظراتان راجع به سیر جشنواره چیست؟

خیلی افت کرده است. من در نخستین دوره جشنواره که آستان آن حوادث و اتفاقات بود، حضور داشتم و فکر می‌کنم آن روزگار، روزگار بهتری بود. تئاتر ناب‌تر، پررنگ‌تر، پراکنده‌تر و حرفه‌ای‌تر بود. به نظرم الان همه‌چیز به بیلان و آمار تبدیل شده است. به نظرم مدیریت‌های بد نه همیشه که بیشتر حالت شناور داشته، درحالی‌که دبیر جشنواره باید ثابت باشد و پای کار بنشیند، مدام برنامه بدهد و با سیاست و انگیزه حرکتی را پیش ببرد، چون جشنواره تئاتر فجر جشنواره معتبری در منطقه است. ولی آن نگاه جدی‌ای که می‌باید به این جشنواره می‌شد که رنگ و بوی بین‌المللی به خودش گرفته است و هر سال کشورهای مختلفی در آن شرکت می‌کنند می‌تواند یک جشنواره پراعتباری در بدنه تئاتر جهان باشد.

تئاترتان را در آن سال در چه سالی اجرا کردید؟

تئاتر شهر، سالن اصلی

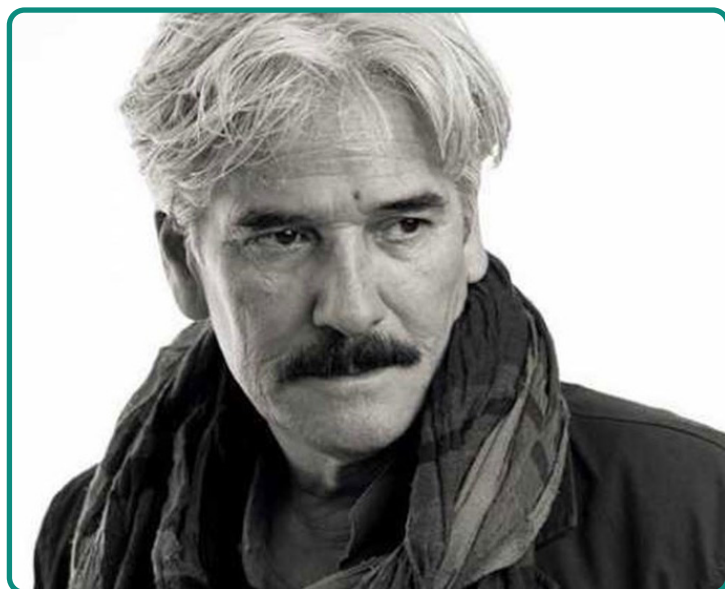
من از آقای که کنارم نشسته بود و اجرای نمایش «خانات» را در سال ۶۱ دیده بود پرسیدم که آن اجرا چگونه بوده است و او بنا به آن شرایط کلی از اجرا تعریف کرد...

خب، جو آن زمان طوری بود که بد زمانی بود، چون می‌توانستند هر اتهام سیاسی‌ای را به تو بزنند و هواداری از هر حزبی را به تو نسبت بدهند. خودم از اول در دوران انقلاب هیچ وجهه سیاسی‌ای و فعالیت سیاسی هم نداشتم و جزو هیچ گروهی هم نبودم، من عشقم تئاتر است و الان هم به تئاتر فکر می‌کنم و تا جشنواره چهل‌ویکم هیچ شغلی به‌جز تئاتر نداشتم؛ بنابراین برایم فرقی نمی‌کند که در چه شرایطی بیایم و بروم، چون تئاتر شغلم است و باید به هر شکل از آن حمایت و حفاظت کنم.

علت حضور شما در جشنواره چهل‌ویکم هم همین است، چون شاغل هستید؟

بله، ولی نمی‌خواهم بگویم که مثل سوپرمارکت است ولی تئاتر یک شغل است و باید در کنارش زندگی کرد؛ و نمی‌شود گفت به خاطر اینکه کمی شرایط نامطلوب است باید در آن را تخته کرد. حالا یک عده می‌گویند که نباید کار کرد و باید در آن را بست؛ من به چنین چیزی اصلاً اعتقاد ندارم.

بهترین دوره‌های جشنواره یادتان هست؟

جشنواره دوازدهم

چه کاری را در آن دوره اجرا کرده‌اید؟

«شنا در آتش»؛ به نظرم دوره دوازدهم بسیار باشکوه بود؛ از جشنواره یکم تا بیست‌وسوم چهارم، بهترین دوره‌های جشنواره بود و یک‌دفعه افت کرد و مدیران تازه‌ای آمدند و این‌کاره هم نبودند، دغدغه تئاتر هم نداشتند و دنبال این ماجرا و آن ماجرا رفتند و پیوسته از آن شاخه بریدند و به آن شاخه پریدند و این بدنه جشنواره را هرس کرده‌اند و الان چیزی را که موجود است، نمی‌شود گفت که جشنواره هست، چون رنگ و بویی به آن معنا که ما آشنایی داریم، ندارد. جشنواره خودش یک شکل، شمایل، شخصیت و روشی دارد.

جشنواره دوازدهم را توصیف کنید. چه چیزهایی داشت که برایتان مهم شده است؟

اتفاقات بزرگی در جشنواره دوازدهم افتاد؛ جشنواره دوازدهم به دبیری حسین فرخی برگزار شد. تبلیغاتش در سطح کشور بی‌نظیر بود، نقد و بررسی‌اش بی‌مانند بود، کارهای خوبی از تهران و شهرستان‌ها انتخاب شده بود. شاید من که کارم در آنجا اجرا شده است چنین تصویری دارم و به نظرم جشنواره دوازدهم قله جشنواره‌های تئاتر فجر است. به لحاظ کیفیت، انتخاب کارها و داواری که بودند؛ مثل آقای عزت انتظامی، ایرج راد و خسرو خورشیدی. این‌ها استادان مسلم تئاتر بودند. انتخاب طراحی صحنه «شنا در آتش» توسط استاد خورشیدی برای من افتخاری بود. البته دوره‌های بعد هم دوره‌های خوبی بوده‌اند ولی برای من خاطره‌انگیزترین دوره، دوره دوازدهم است.

بهترین جایزه‌ای را که از فجر گرفته‌اید یادتان است؟ کدام جایزه شیرین‌تر است؟

جایزه‌های دوره دوازدهم برای من شیرین‌تر بود. من تقریباً پنج‌شش دوره از جشنواره جایزه گرفتم ولی دوره دوازدهم برای من شیرین‌تر است چون در اوج بی‌پولی یک‌دفعه پول قلبه‌ای به دستم برسد خاطره‌انگیزی می‌شود.

زندگی‌تان را تغییر داد؟

بله، واقعاً تغییر داد!

«شنا در آتش» چگونه نمایشی است؟

شنا در آتش، در آن سال‌ها نمایش قشنگی بود چون دو سال تمرین کرده بودیم و یک‌بار از تهران آمده بودند و گفته بودند ته نمایش بسیار سیاه است و سیاه‌نمایی است و دوباره آمدند و آقای منتظری که در آن سال‌ها رئیس مرکز هنرهای نمایشی بود از نمایش ما حمایت کرد و ما را به تهران آورد.

امسال با چه امید و آرزویی به جشنواره چهل‌ویکم آمده‌اید؟

هیچ امید و آرزویی ندارم و امیدوارم فقط نمایش خوب اجرا شود و بچه‌ها هم تجربه کسب کنند که با من به تهران آمدند، همچنین برایم اهمیت دارد که کارم به‌درستی در اینجا اجرا شود و نمایشم دیده شود به لحاظ کیفی و جنبه‌های نمایشی؛ من به دنبال گرفتن جایزه نیستم و با این نیت به این جشنواره نیامدم؛ اما اگر کمک‌هایی به بچه‌ها شود این برایم خیلی مهم است و درعین‌حال قضاوت را هم دوست دارم.

چه برنامه‌ای برای اجرای عمومی کارتان دارید؟

صحبت‌هایی کرده‌ایم که در تهران و در تالار وحدت ۱۰ شبی اجرا شود ولی هنوز به نتیجه نرسیده‌ایم. ولی ۱۰ شب اجرای یک نمایش دینی در تهران بسیار خطرناک است.

چه خطری دارد؟

خطری که از کار استقبال نشود، حالا به هر دلیلی... ولی داریم تلاش می‌کنیم که در تهران اجرا شود.

رضا آشفته: اجرای نمایش «ایرانیان» نوشته و کار رضا صابری با حضور بازیگران مشهدی که روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه (چهارم و پنجم بهمن) در تالار وحدت و در بخش بین‌الملل چهل‌ویکمین جشنواره تئاتر فجر اجرا شد ما را بر آن داشت که پای صحبت‌های نویسنده و کارگردانش در هتل لاله (محل استقرار هنرمندان حاضر در جشنواره تئاتر فجر) بنشینیم. نمایش ایرانیان درباره زندگی امام رضا (ع) از مدینه تا مرو و زمان شهادتش است. در ادامه این گفت‌وگو را می‌خوانید:

چطور شد که شما مجدد به سمت یک داستان مذهبی رفته‌اید و با این رویکرد کار کرده‌اید؟

من پیش از این هم به سمت مضامین مذهبی رفته بودم منتها نه این‌قدر جدی و خیلی متمرکز، ولی خب این نمایش درواقع دو نسخه داشت، نسخه اولش چند ماه پیش در خود پارکینگ بزرگ حرم مطهر برای یک نمایش عمومی و فضای محیطی اجرا شد.

پس شما یک اجرای محیطی داشته‌اید؟

بله، اما نسخه دوم با تغییرات زیادی برای صحنه نوشته شده است.

یعنی آن را مدرن‌تر کرده‌اید؟

بله، آنجا یک نمایش عامیانه و ساده برای مردم بود و در یک محیط باز که تماشاگر دارد عبور می‌کند و لحظه‌ای می‌ایستد و نمایش را تماشا می‌کند اما نسخه دوم را برای صحنه نوشتیم.

برخورد مردم با آن نمایش چگونه بود؟

بی‌نظیر بود.

چرا؟

به خاطر اینکه برای تماشاگر دیدن یک نمایش در حرم جذابیت دارد؛ و همچنین امام رضا، مهربانی او و رأفتش برای مردم جذاب است و دیدن مأمون و هارون و چنین شخصیت‌هایی برایشان دیدنی است. ضمن اینکه مردم تاریخ را می‌شناسند و اغلب با امام رضا و تاریخ زندگی‌اش آشنایی دارند. در نمایشی که ما کار کرده بودیم با زبان ساده، معمولی و طبیعی و تمهیدات صوتی، هم‌آوازی و هم‌خوانی... اما در نسخه دوم از همه آن‌ها فاصله گرفتم چون برای صحنه به ادبیات خاصی قائل هستم. نوشتار شخصیت‌ها، کدهایی که انتخاب کردم، مسیری که انتخاب شده برای هیئت است که ۱۴ نفرند که می‌خواهند امام را از مدینه به قتلگاه ببرند و در مرو امام شهید می‌شود. قصه مسیری این است؛ یعنی از مبدأ به مقصد و کدهای بسیاری وسط راه است که برخی از آن‌ها را حذف کرده‌ام چون به کارم نمی‌آمدند و کدهایی را انتخاب کردم که به لحاظ نمایشی کمی پررنگ‌تر بوده‌اند و به نظرم کار بسیار سختی بوده که کدهای موردنظرم را انتخاب کنم چون هم باید تاریخ می‌خواندم و هم من تاریخ را به‌طور کامل نمی‌شناختم و مرتب این‌ها را می‌خواندم و تبدیل به نمایش می‌کردم و دوباره برمی‌گشتم. به لحاظ نوشتن نمایشنامه این نسخه دوم بسیار سخت و کشنده بود و کسی هم برای کمک به من نبود و باید هم به دنبال رفرنس مطالب باشم و هم باید می‌نوشتیم.

تاریخ را نباید تحریف می‌کردید؟

بله

و باید نمایشنامه قابل قبول می‌شد؟

بله، باید تاریخ را تبدیل به نمایش می‌کردم ولی همچنان اعتقاد دارم که در نسخه دوم می‌توانم درست‌تر و عمیق‌تر عمل کنم که این نیاز عمومی جامعه است و بسیار جا دارد که در اتفاقات امروز نیز مابه‌ازا در جامعه امروز دارد.

و همچنین من حس می‌کنم که رویکرد شما پسامدرن نیز باشد؟

بله

هم به لحاظ شکل اجرا و هم روایت آن یا پیوسته با زبان امروز ما را به گذشته دعوت می‌کنید؟

بله، خود روایت چنین است و من به نمایش روایی علاقه دارم.

یا بریده‌بریده بودن روایت‌ها؟

همچنین استفاده از تکنیک‌های تعزیه نیز برایم دغدغه‌آمیز بوده است برای همین تو یک نمایش ایرانی می‌بینی که آمیخته با یک روایت پست‌مدرن شده است؛ اما سعی کرده‌ام در بدنه و بافت نمایش، آن چیزهایی که در تعزیه هست و روایی بودن تعزیه را با خود به این نمایش بیاورم؛ اما برایم خیلی سخت بود چون با زمان کم و اندک همین را هم که نوشته‌ام، برایم باورپذیر نبود؛ اگر کسی به من کمک می‌کرد و جنبه‌های تاریخی نمایشنامه را به من می‌رسانید می‌توانستم کار بزرگ‌تری را بنویسم و باید به جشنواره می‌رسیدیم و به دوستان نیز قول داده بودیم اما من درعین‌حال سعی کرده‌ام نمایشنامه‌ای بنویسم که شخصیت داشته باشد، شکل داشته باشد و قابل‌تحمل باشد و بر این باورم

با برپایی نشست هم‌اندیشی بین‌المللی اتحادیه تئاتر جهان اسلام

جشنواره فجر «نشست اتحادیه تئاتر جهان اسلام» را برگزار می‌کند

(۲مقاله)، تونس، الجزایر، مصر و ایران برگزار می‌شود و طی برپایی آن ظرفیت‌های تئاتر در کشورهای اسلامی از جهات مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. بر اساس امار اعلامی دبیرخانه جشنواره تئاتر فجر، پژوهشگران و صاحب نظرانی با ۲۰ مقاله درخواست شرکت در این نشست را داشتند که در نهایت مقالات جمال گرمی (کارگردان تئاتر و رئیس بخش هنری تئاتر ملی الجزایر)، عزالدین عباسی (رئیس دانشگاه هنرهای زیبای تونس)، ریاض زمال (استاد دانشکده عالی موسیقی و تئاتر)، عبدالکریم عبود (رئیس دانشکده زیبای هنرهای بصره) و محمود کحیله (رئیس اداره آموزشی هنرهای نمایشی مصر) برای ارائه در این نشست پذیرفته شدند.

در این هم‌اندیشی که با سخنرانی ویژه رحیم پور ازغدی برگزار خواهد شد ۳۴ نفر از ۸ کشور مختلف شرکت می‌کنند.

«نشست اتحادیه تئاتر جهان اسلام» در چهل‌ویکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، روز یکشنبه ۹ بهمن در سالن مشاهیر مجموعه تئاتر شهر برگزار می‌شود.

به گزارش ایران تئاتر، نشست اتحادیه تئاتر جهان اسلام با ۶ محور تخصصی برگزار می‌شود. «شناخت ظرفیت‌های تئاتر»، «فعالیت‌های فرامرزی در کشورهای جهان اسلام در حوزه تئاتر»، «فلسفه تئاتر در کشورهای اسلامی»، «بررسی مشکلات و موانع هنر تئاتر در کشورهای اسلامی»، «راهکارهای علمی قابل اجرا در رشد و ارتقای هنر تئاتر در کشورهای اسلامی» و «ایجاد زمینه همکاری‌های مشترک در زمینه تئاتر در کشورهای اسلامی» محورهای این اجلاس است.

همچنین هم‌زمان با برپایی این اجلاس، نشست هم‌اندیشی بین‌المللی اتحادیه تئاتر جهان اسلام با ۶ مقاله علمی از کشورهای عراق

نمایش «مکبث راز» به کارگردانی ابراهیم پشت‌کوهی - تئاتر شهر - ۱۴۰۱

نقدی بر نمایش «دو خاطره خیس» اثر رحیم قرایی و مسلم نارکی

نبرد دو گانه و موازی

نیز در دو جبهه روبه‌رو قرار می‌گیرند تا این جرقه، به آتشی میان زندگی و عواطف این زن و شوهر تبدیل شود؛ از جمله، برادر زن، با جانبداری از شوهر خواهرش، بر این باور است که با آغاز جنگ، شرایط زندگی آن قدر بد خواهد شد که بهتر است از اکنون برای آن زمان پیش‌بینی کرد؛ او حتی بر این باور است که ریسک به دنیا آوردن کودک را باید از بین برد.

نمایش «دو خاطره خیس»، نگاهی تیزبینانه به نبرد رودرروی دو عشق است. عشق زن به فرزندش، و عشق مرد به میهنش. در این داستان، دو جنگ موازی، به تصویر کشیده می‌شود. نبردی در خانه برای ماندن یا رفتن. زنی که می‌تواند برود و شوهرش را در جنگ با دشمن میهنش تنها بگذارد، و مردی که می‌تواند به همراه همسرش به شهری دیگر پناه ببرد، فرزند و خانواده‌اش را تأمین کند، و پا در میدان نبرد با دشمن نگذارد. ولی در این میان، عشق به میهن، پیروز میدان است. مرد، میهنش را به همسر و فرزندش ترجیح می‌دهد و از خانواده و جان خویش در این راه می‌گذرد.

در بخش کارگردانی کار به نظر می‌رسد دو کارگردان می‌توانستند برای هماهنگی بین بازی‌های نمایش وقت بیشتری بگذارند و اگر چه بازیگران اثر تلاش بسیاری دارند تا بهترین اجرای خود را ارائه کنند اما هنوز تا نقطه مطلوب یعنی جایی که مخاطب باور کند آنچه را می‌بیند، خود اتفاق، خود شخصیت و خود ماجراست، فاصله باقی است.

بهنام حبیبی: زن و شوهری در آبادان در زمان پیش از آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، درباره پچه‌دار شدن، بحث می‌کنند. مرد که از آغاز جنگ و مشکلات مربوط به آن برای خانواده‌اش می‌ترسد، در پی آن است که همسرش را راضی کند تا نوزاد را به دنیا نیاورد.

روزها و ماه‌های پیش از آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، مدت زمانی است که شاید بیشتر مردم ایران، از شرایط نگران‌کننده مردم خوزستان از تحرکات ارتش عراق پشت مرزهای ایران، آگاه نباشند. در این میان، زن و شوهری آبادانی، با آگاهی از احتمال یورش ارتش عراق به خاک ایران، برای رفع نگرانی خود از به دنیا آمدن فرزندشان با یکدیگر بحث می‌کنند. این روزهای پراضطراب، در نمایش «دو خاطره خیس» از گچساران به تصویر کشیده شده است. این نمایش به نویسندگی «اورنگ نارکی» و کارگردانی «رحیم قرایی» و «مسلم نارکی» روز پنج‌شنبه ششم بهمن در تالار ناظرزاده کرمانی مجموعه ایران‌شهر روی صحنه رفت. زوجی آبادانی در روزهای نزدیک به آغاز یورش بعثی‌ها به ایران، با لحظه‌لحظه نگرانی‌های آغاز این جنگ خونین، دست و پنجه نرم می‌کنند. زن، باردار است و در انتظار تولد فرزندش لحظه‌شماری می‌کند. مرد در نگرانی دوگانه آغاز حمله عراق، و تولد فرزندش و نابسامانی‌های مربوط به آن درگیر است. مرد از زن می‌خواهد تا فرزندشان را سقط کند و او را به دنیا نیاورد. در این میان، زن‌های همسایه و آشنایان و بستگان

نقدی بر نمایش «آلاء» نوشته و کار محمد کاظم تبار

پای درخت سرخ

دست که در روایت گم و گور است و در نهایت نمی‌تواند به باوری عمیق تبدیل شود اما به هر روی داستان فرازهایی دارد که با تلاش بازیگر و کارگردان ما را متقاعد می‌کند که پای کار بنشینیم و به آنچه واگویی می‌شود دل ببندیم؛ زیرا که داستان عاشقانه است و دلخونی یک زن جوان جاذبه این روایت است. از سوی دیگر کارگردان خیلی موجز صحنه خود را با یک نموی آویزان و یک صفحه گرد و سیاه و نورهایی که از بالا تابیده می‌شود، نمایان می‌سازد. این نگاه موجز با حرکت و میزانش داده‌شده به بازیگر و لحظاتی که مدام تغییر می‌کند چشم‌نواز می‌شود و به گونه‌ای دیگر بازیگر بنا به حس و حالت عینی و ذهنی‌اش جهان نمایش را آشکار می‌سازد. شاید نورهای اریب که از آن استفاده‌ای نشده، می‌توانست در این فضای نسبتاً اکسپرسیونیستی لحظات هول و هراس و تشویش‌ها و عصبانیت‌های دختر را با جلوه بهتری نشان دهد که از آن پرهیز شده و فقط به بازی چند نور موضعی بسنده شده که این قابلیت هم خیلی کوتاه است. در کل نمایش «آلاء» دیدنی و جذاب است و با حوصله تماشاگر همخوانی می‌کند چون ضرب‌آهنگ درستی طراحی شده و همه چیز مهیاست برای دیده شدن و تماشاگر نیز غور و تأمل می‌کند اما شاید در آن تاریکی، یک تصویر که در آن، درخت نمایان شود جای خالی باشد که به گستره این همه خواب و خیال پاسخی تصویری‌تر داده شود و مخاطب نیز چون روح سرگردان در به‌در یافتن حقیقت و حتی مواجهه با آرش نباشد.

رضا آشفته: نمایش «آلاء» یک تک‌گویی درباره زنی است که پای درختی رازآمیز دفن شده و هر لحظه این گذشته عاشقانه خود با آرش را روایت می‌کند؛ این نمایش در یک وضعیت جنگی می‌گذرد.

نمایش با آویزان بودن چیزی شبیه پيله کرم ابریشم و پروانگی ظهور یک زن بر تماشاگران آشکار می‌شود. زنی که بی‌تاب است و هیچ دم آرام و قراری ندارد و در یک دایره سیاه همان طناب‌آویز را چون عقربه ثانیه‌شمار ساعت، دور می‌گرداند و در این چرخش بی‌قراری و تشویش‌اش بسیار نمایان است. او عاشق است و از بریدن و دور شدن و غفلت از یک عشق می‌گوید. عشق او به پسری به نام آرش که احتمالاً در خوزستان و خرمشهر همدیگر را دیده‌اند و پس از نامزدی و آغاز جنگ آن‌ها از هم دور شده‌اند. دختر که رشته پرستاری خوانده در سال آخر دانشگاه احتمالاً سر از جبهه در آورده و توسط نیروهای عراقی اسیر شده و پس از مدتی شکنجه و اسارت قرار است که دوباره در تبادل با اسرای بعثی جابه‌جا شود، اما با درنگ در قصه متوجه می‌شویم که او پای درختی کشته و چال شده است و همه این روایت‌ها با همان روح سرگردان و عاشق در حول و حوش آن درخت سرخ به زبان می‌آید؛ روایتی بسیار تلخ و اندوهناک...

شاید این روایت مشکلات اساسی در باورپذیری آنچه گفته می‌شود داشته باشد همانند اینکه نمی‌دانیم چرا با پدر «آلاء» یا آرزوی راستین سرهنگ نفوذی بعث عراق است که به خرمشهر برای زندگی کردن آمده و همچنین اینکه چگونه آلاء کشته شده و مسائلی از این